

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Łukasz Szkopiński

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

2009 r. – otrzymanie tytułu magistra na Uniwersytecie Łódzkim na podstawie pracy magisterskiej pt. *Correspondance de la Reine Marie-Antoinette : étude historique et littéraire* przygotowanej pod kierunkiem dr. hab. prof. UŁ Witolda Konstantego Pietrzaka.

2013 r. – uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w trybie *co-tutelle* na Sorbonie (Université Paris Sorbonne) oraz na Uniwersytecie Łódzkim (literaturoznawstwo), rozprawa doktorska pt. *L'Œuvre romanesque de François Guillaume Ducray-Duminil* napisana pod kierunkiem prof. Michela Delona i dr. hab. prof. UŁ Tomasza Kaczmarka.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

Od 2016 r. – zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Instytucie Romanistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego (Zakład Językoznawstwa Stosowanego i Dydaktyki Języków Romańskich).

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Główne osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Za swoje główne osiągnięcie naukowe uważam monografię zatytułowaną *Le Romanesque ténébreux d'Étienne-Léon de Lamothe-Langon*, która ukazała się nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego w 2023 r. Étienne-Léon de Lamothe-Langon (1786–1864), choć dziś niemal zupełnie zapomniany, bez wątpienia należy do grona najciekawszych postaci francuskiego świata literackiego pierwszej połowy XIX w. Działalność artystyczną tego pisarza cechuje nie tylko niezwykła, nadludzka niemal płodność, lecz także wielkie bogactwo tematyczno-gatunkowe. Kojarzony przede wszystkim jako autor fikcyjnych autobiografii znanych Francuzów oraz powieści obyczajowych i historycznych, Lamothe-Langon był także poetą i historiografem, choć co do rzetelności jego utworów powstałych w związku z tą ostatnią rolą można mieć dziś wiele wątpliwości. Często zapomina się jednak, że pisarz ten pozostawił po sobie liczne powieści należące do gatunku *roman noir*, czyli francuskiej powieści gotyckiej – i właśnie one posłużyły za główny temat mojej monografii.

Na wybór tematu wpłynęło kilka czynników. Przede wszystkim literatura popularna przełomu XVIII i XIX w., to jest od początku rewolucji francuskiej, poprzez epokę napoleońską, restaurację, aż do pierwszych lat monarchii lipcowej, przez niemal dwa wieki traktowana była przez badaczy po macoszemu. Postawa ta zaczęła powoli się zmieniać pod koniec XX w., ale w dalszym ciągu jest to obszar stosunkowo mało znany, a jednocześnie niezwykle ciekawy. Rozwój francuskiego *roman noir* tego okresu, czyli temat bliski mi naukowo od rozpoczęcia studiów doktoranckich, zdecydowanie wpisuje się w ten obszar badawczy. Natomiast jeśli chodzi o wybór Lamothe-Langona, to wynikał on przede wszystkim z chęci wypełnienia zaskakującej luki badawczej w zakresie opracowań dotyczących tego niezwykle ważnego dla rozwoju literatury popularnej pisarza. Z dostępnych mi informacji wynika, że jak dotąd została mu poświęcona tylko jedna monografia opublikowana po francusku w 1962 r. przez Richarda Switzera, zatytułowana *Étienne-Léon de Lamothe-Langon et le roman populaire français de 1800 à 1830* (Privat, Tuluza). Ta około dwustustronicowa książka dotyczy jednak całości dorobku tego pisarza w kontekście francuskiej powieści popularnej w latach 1800–1830, co w połączeniu z wielką liczbą

opublikowanych przez niego utworów¹ i ich bogactwem gatunkowym sprawia, że monografia Switzera, choć niezwykle ciekawa i ważna, stanowi jedynie punkt wyjścia do bardziej szczegółowych rozważań. Ponadto na stosunku Switzera do powieści gotyckiej we Francji wyraźnie zaważyło wspomniane już, a typowe dla tego okresu, dość pogardliwe podejście do tego gatunku, który według wielu badaczy nie zasługiwał na realne zainteresowanie z punktu widzenia naukowego. Kolejnym argumentem przemawiającym za wyborem proponowanego w monografii korpusu tekstów był fakt, że pierwsza należąca do niego powieść opublikowana została w 1816 r., a ostatnia ponad ćwierć wieku później – w 1842 r. Pozwala to na analizę rozwoju *roman noir*, począwszy od typowego jeszcze dla okresu restauracji klasycznego modelu powieści gotyckiej, aż po jej znacznie późniejszą, frenetyczno-fantastyczną formę, wraz z całym bogactwem tematów i motywów literackich charakterystycznych dla powieści gotyckich Lamothe-Langona. Ponadto powieści gotyckie tego pisarza zdają się w ostatnich latach przebijać przez mroki zapomnienia i przypominać o sobie współczesnym czytelnikom², co tym bardziej skłania do podjęcia próby wypełnienia ewidentnej luki w badaniach nad tą częścią twórczości Lamothe-Langona.

Na korpus analizowany w monografii składa się następujących jedenaście „mrocznych” (fr. *ténébreux*³) utworów tego pisarza wydanych w Paryżu: *L’Ermite de la tombe mystérieuse, ou Le Fantôme du vieux château* (Lecointe et Durey, 1816 i 1822), *Tête de Mort, ou La Croix du cimetière de Saint-Adrien* (Ménard et Desenne, 1817), *Les Mystères de la tour de Saint-Jean, ou Les Chevaliers du Temple* (Corbet, 1819), *Le Spectre de la galerie du château d’Estalens, ou Le Sauveur mystérieux* (Corbet, 1820), *Les Apparitions du château de Tarabel, ou Le Protecteur invisible* (J. G. Dentu, 1822), *Le Monastère des frères noirs, ou L’Étendard de la mort* (Pollet, 1825), *La Vampire, ou La Vierge de Hongrie* (Cardinal, 1825), *Le Diable*

¹ Trudno oszacować rozmiary kompletnego dorobku Lamothe-Langona. Wedle jednej z jego własnych notatek, cytowanych przez Louisa de Santiago, było to około tysiąca stu tomów *in-octavo*, choć sam Santi szacuje tę liczbę na około tysiąc pięćset tomów i czterysta utworów (L. de Santi, « Épisodes de l’histoire de Toulouse sous le Premier Empire (Extraits des mémoires inédits de Lamothe-Langon) », *Mémoires de l’Académie des sciences. Inscriptions et belles-lettres de Toulouse*, 10e série, t. XI, Douladoure-Privat, Tuluza 1911, s. 88).

² Chodzi przede wszystkim o pierwsze współczesne wydania (red. Florian Balduc) powieści *La Vampire, ou La Vierge de Hongrie* (2016) i *Souvenirs d’un fantôme* (2018) oraz o dwa amerykańskie tłumaczenia *The Virgin Vampire* (2011) i *The Mysterious Hermit of the Tomb; Or, The Phantom of the Old Château* (2018) wydane przez Briana Stableforda.

³ Przymiotnik ten stosuję w tytule swojej monografii oraz w samym tekście z dwóch powodów. Po pierwsze, z uwagi na jego ogólny charakter – za jego pomocą można odnosić się do większości bardziej szczegółowych, a i tym samym posiadających węższe znaczenie terminów, jak na przykład *roman gothique*, *roman noir*, *roman terrifiant* czy *roman frénétique*. Po drugie zaś, sam Lamothe-Langon stosuje je w swojej powieści *Les Apparitions du château de Tarabel* (t. IV, J. G. Dentu, Paryż 1822, s. 88–89), dla określenia typu książek, w których gustuje główny bohater.

(Lachapelle, 1832), *Souvenirs d'un fantôme, chroniques d'un cimetière* (Ch. Le Clère, 1838), *La Cloche du trépassé, ou Les Mystères du château de Beauvoir* (Lachapelle, 1839) i *L'Homme de la nuit, ou Les Mystères* (Schwartz et Gagnot, 1842).

Pierwszy rozdział rozprawy poświęcony jest życiu i twórczości Lamothe-Langona. Dzięki dostępowi do wyjątkowego znaleziska, jakim jest jedyny – wedle mojej wiedzy – istniejący tom rękopisu dziennika pisarza z 1809 r., możemy lepiej poznać charakter autora i szczegóły dotyczące jego młodości, a przede wszystkim jego pobytu w Paryżu. Nigdy niepublikowany rękopis tego dziennika, do którego udało mi się dotrzeć w zbiorach biblioteki Northwestern University (USA), zawiera również wiele informacji na temat wczesnej twórczości pisarza, które pozwalają lepiej zrozumieć nie tylko osobowość Lamothe-Langona, lecz także jego późniejsze życie osobiste i artystyczne. W tym rozdziale pracy analizuję ponadto recepcję utworów tego autora zarówno w okresie, w którym ukazywały się poszczególne jego powieści, jak i po roku 1864, kiedy zmarł po długiej chorobie. Przedstawione w tej części monografii materiały wyraźnie ukazują ogromny wpływ Lamothe-Langona na rozwój wielu gatunków literackich, w tym powieści gotyckiej, obyczajowej, historycznej, a nawet kryminalnej. Wiele jego utworów zaadaptowano na potrzeby teatru oraz przetłumaczono na liczne języki, w tym angielski, hiszpański, polski, niemiecki, holenderski, włoski czy szwedzki. Znaczące było też oddziaływanie pisarza na postrzeganie historii przez francuskich czytelników w XIX w. Było to spowodowane przede wszystkim popularnością pseudowspomnień zredagowanych w rzeczywistości przez Lamothe-Langona, a przypisywanych znanym postaciom lub bohaterom ówczesnego życia społeczno-politycznego. Należą do nich zbiory takie jak *Mémoires de la comtesse du Barri*, *Les Après-dîners de S.A.S. Cambacérès* czy *Mémoires d'une femme de qualité sur le Consulat et l'Empire*. W opisywanym rozdziale poruszam także kwestię fałszowania historii w niektórych utworach historiograficznych pisarza, której efekty były widoczne jeszcze w XX w., potwierdzając wpływ twórczości Lamothe-Langona na francuskich czytelników i autorów w wieku XIX.

Kolejny rozdział monografii poświęcony jest analizie paratekstu wybranego korpusu. Punktem wyjścia do refleksji jest terminologia, którą Gérard Genette proponuje w swojej fundamentalnej dla badań paratekstualnych książce *Seuils* (Seuil, Paryż 1987). W rozdziale tym pochylam się nad wieloma kwestiami, m.in. zajmuję się sposobem, w jaki Lamothe-Langon zaznacza – lub nie – swoje autorstwo danej powieści, typologią tytułów, formami

i rodzajami zastosowanych dedykacji, znaczeniem epigrafów i ich bogatymi nawiązaniem literackimi od czasów starożytnych aż po współczesną autorowi epokę, treściami zawartymi w przedmowach i licznymi aluzjami społecznymi, historycznymi, politycznymi i literackimi, jakie w nich odnajdujemy, a wreszcie pojawiającymi się w analizowanych utworach przypisami. Rozdział zamykają przemyślenia na temat układu treści stosowanego w powieściach należących do badanego przeze mnie korpusu, ze szczególnym uwzględnieniem przejść między kolejnymi ich jednostkami, na przykład rozdziałami czy tomami. W wielu miejscach nawiązuję w tym kontekście do teorii i terminologii zaproponowanej przez Ugo Dionne'a w rozprawie *La Voie aux chapitres. Poétique de la disposition romanesque* (Seuil, Paryż 2008).

Postacie, miejsca i czas, a więc trzy podstawowe elementy składające się na literacki świat „czarnych” powieści Lamothe-Langona, stały się głównym tematem trzeciego rozdziału mojej książki. Na uwagę zasługuje przede wszystkim niezwykle różnorodność wizji autora, który dostosowuje się do wymagań chwili i z łatwością eksploruje kolejne motywy i formy związane z ciągle zmieniającymi się modami literackimi. I tak, z jednej strony często opiera się na typowym dla tradycyjnej powieści gotyckiej modelu manichejskim, który cnotliwemu, acz ciemiononemu protagonistie, desperacko starającemu się rozwikłać mroczne sekrety, a przy okazji zdobyć serce ukochanej, stawia na drodze bezwzględno i pozbawionego wszelkich zasad moralnych antagonistę. Warto zauważyć jednak, że Lamothe-Langon wzbogaca ten model o trzecią kluczową postać, jaką jest opiekun – postać zgoła mniej jednoznaczna, bo często niosąca na swych barkach ciężkie przewinienia przeszłości, które to winy stara się odkupić, chroniąc z ukrycia interesy, a często i życie, protagonisty oraz jego najbliższego otoczenia. Z drugiej zaś strony pisarz nie waha się obrać za swych bohaterów postaci nadprzyrodzonych, wpisując się tym samym w dominujący w danym momencie trend literacki. Odnajdujemy więc w korpusie tekstów wampiry, wilkołaki czy samego diabła, który osobiście zjawia się w Paryżu, aby siać tam nieszczęście i upadek moralny. Z podobnym bogactwem mamy do czynienia w aspekcie czasoprzestrzennym. Czas akcji badanych utworów rozciąga się od wczesnego średniowiecza po pierwsze lata monarchii lipcowej, a opisywane wydarzenia mają miejsce zarówno w przestrzeni typowej dla klasycznej powieści gotyckiej, jak i takiej, która sprzyja tworzeniu scen charakterystycznych dla literatury fantastycznej, czyli w zamkach, klasztorach, podziemiach, ruinach czy na cmentarzu.

Duża różnorodność charakteryzuje badany korpus tekstów także na poziomie gatunkowym. Ta forma hybrydyczności jest ogólnie dość typowa dla powieści gotyckiej, ale u Lamothe-Langona staje się ona jeszcze bardziej wyraźna. Zagadnieniom z tym związanym poświęcony został czwarty rozdział rozprawy, w którym pokazuję, że w badanych utworach radcliffowski model powieści gotyckiej współistnieje z licznymi przejawami fantastyki, stanowiąc jednocześnie wymienione pole dla rozwoju wątków sentymentalnych. Ponadto ważne miejsce w utworach zajmuje historia, zarówno ta szeroko rozumiana – francuska i europejska – jak i ta lokalna, związana przede wszystkim z Tulużą i jej otoczeniem. Nie sposób też pominąć wszechobecnych komentarzy autora o zabarwieniu społeczno-politycznym, co czyni z analizowanych powieści Lamothe-Langona istną mozaikę pod względem gatunkowym i formalnym. Ten ostatni aspekt widoczny jest szczególnie dzięki obecności w korpusie tekstów licznych romansów, piosenek, wierszy i innych krótkich form im pokrewnych.

Podsumowując, należy zauważyć, że mimo pewnych niedoskonałości językowych czy stylistycznych, „mroczne” powieści Lamothe-Langona stanowią niezwykle ciekawy obiekt badań naukowych, pozwalając na analizę nie tylko ewolucji tego gatunku na przestrzeni niemal trzydziestu lat, lecz także kierunków rozwoju szeroko pojętych tendencji literackich we Francji tego okresu. Ufam również, że zawarte w monografii refleksje nad ogólnie rozumianą twórczością Lamothe-Langona będą stanowić przydatną bazę dla dalszych badań dotyczących innych jej aspektów oraz postaci samego autora, który, choć dziś pozostaje niemal zupełnie zapomniany, to bez najmniejszej wątpliwości zasługuje na miano jednego z gigantów francuskiej literatury popularnej pierwszej połowy XIX w.

Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze stanowiące wkład autora w rozwój dyscypliny naukowej oraz opis aktywności naukowej

Od początku swojej drogi naukowej interesowałem się przede wszystkim zagadnieniami związanymi z przełomem XVIII i XIX w. Moja praca magisterska (napisana pod kierunkiem dr. hab. prof. UŁ Witolda Konstantego Pietrzaka) dotyczyła korespondencji królowej Marii Antoniny. Swoją rozprawę doktorską (powstałą pod kierunkiem prof. Michela Delona i dr. hab. prof. UŁ Tomasza Kaczmarka) poświęciłem powieściom François Guillaume’a Ducray-Duminila. Natomiast przedmiotem wspomnianej już monografii habilitacyjnej są *romans*

noirs Étienne'a-Léona de Lamothe-Langona. Mimo możliwego do zaobserwowania lekkiego przesunięcia środka ciężkości moich zainteresowań z drugiej połowy XVIII w. na pierwszą połowę XIX w., w rzeczywistości oba te okresy stanowią podstawę moich badań i chętnie poruszam się w ich obrębie, za motyw wiodący w swoich analizach uznając problematykę związaną z niezwykle popularną w tym okresie literaturą grozy (*roman noir*) i kolejnymi etapami jej rozwoju, poczynając od klasycznie rozumianej powieści gotyckiej aż po bardziej romantyczne jej odsłony, takie jak powieść frenetyczna. Choć zagadnienie literatury popularnej przełomu XVIII i XIX w. stanowi zdecydowanie trzon moich zainteresowań naukowych, to w swoich badaniach poruszam także inne tematy, do których należy *argot* w literaturze francuskiej od końca XVIII w. do początku wieku XX czy tłumaczenie na język polski (wraz z opracowaniem) mało znanych w Polsce utworów tego okresu. Łącznie opublikowałem trzydzieści sześć artykułów i rozdziałów w monografiach wieloautorskich (w tym pięć przed doktoratem i jeden przyjęty do publikacji), dwie monografie (w tym monografię habilitacyjną omówioną powyżej) oraz dwa wydania krytyczne (jedno we współautorstwie z dr hab. prof. UŁ Anitą Staroń).

Znaczna część mojego dorobku naukowego poświęcona jest jednemu z ojców francuskiej literatury popularnej, którego utwory były istne rekordy popularności na przełomie XVIII i XIX w. Stosunkowo szybko po swojej śmierci François Guillaume Ducray-Duminil popadł jednak w zapomnienie. Dlatego to właśnie jemu i napisanym przez niego powieściom postanowiłem poświęcić swoją rozprawę doktorską, w której nie tylko analizuję jego gotycyzujące powieści opublikowane w latach 1787–1817, lecz także ukazuję znaczenie Ducray-Duminila dla rozwoju francuskiej literatury popularnej i powieści gotyckiej we Francji pierwszej połowy XIX w.

Ogromna popularność „czarnej” powieści we Francji przełomu XVIII i XIX w., choć związana z modą na powieść gotycką, która przywędrowała z Wielkiej Brytanii i z tematyką zbójców, popularną w literaturze niemieckiej tego okresu, posiada swoją rodzimą długą historię, na co wskazuje już Jean Fabre⁴. Twórczość Ducray-Duminila i innych francuskich autorów powieści gotyckich doskonale ilustruje tę teorię. Rozprawa, na podstawie której uzyskałem stopień doktora na Université Paris Sorbonne oraz na Uniwersytecie Łódzkim,

⁴ J. Fabre, « Sade et le roman noir », [w:] *Idées sur le roman de Madame de Lafayette au Marquis de Sade*, Klincksieck, Paryż 1979, s. 166–194 oraz J. Fabre, « L'Abbé Prévost et la tradition du roman noir », [w:] *L'Abbé Prévost. Actes du colloque d'Aix-en-Provence. 20 et 21 décembre 1963*, Publication des Annales de la Faculté des Lettres, Aix-en-Provence 1965, s. 39–55.

posłużyła za bazę do wydanej dwa lata później monografii *L'Œuvre romanesque de François Guillaume Ducray-Duminil* (Classiques Garnier, Paryż 2015). Była to pierwsza i wedle mojej wiedzy jedyna do tej pory publikacja poświęcona temu pisarzowi. W 2019 r., także w wydawnictwie Classiques Garnier, ukazało się przygotowane przeze mnie pierwsze wydanie krytyczne powieści *Victor, ou l'Enfant de la forêt* (1797) Ducray-Duminila. Utwór ten stanowi ciekawy przykład twórczości tego autora, łącząc elementy powieści gotyckiej z modnym w tamtym okresie motywem zbójnickim. Ważną rolę w analizie tej powieści odgrywa też kontekst historyczny jej powstania oraz jej interpretacja polityczna, związana z postacią Robespierre'a i okresem terroru. Zagadnieniu temu poświęcam zresztą sporą część wstępu do swojego wydania krytycznego.

Różne aspekty twórczości Ducray-Duminila stanowią ponadto temat jedenastu moich artykułów, z których dwa wydałem jeszcze przed doktoratem (« *Alexis, ou la Maisonnnette dans les bois* de F. G. Ducray-Duminil : une possible source d'inspiration pour A. Radcliffe et son *Roman de la Forêt* ? », [w:] *Inspirations: English, French and Polish Cultures*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2011 oraz „Konflikt jako element napędowy akcji w »gotycyzujących« powieściach F. G. Ducray-Duminila”, [w:] *Pharmacopea. Uzależnienia, obsesje, konflikty*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2013). W większości z nich poruszam kwestię konkretnych motywów czy tematów, które pojawiają się w powieściach Ducray-Duminila. Do tej grupy należą następujące publikacje: „Mistrz i uczeń w powieściach François Guillaume'a Ducray-Duminila”, [w:] *Mistrzowie i uczniowie. Przekaz i dialog kulturowy w dawnych literaturach romańskich*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015; „»Mnisi przydatni i mnisi gnuśni« w powieściach François Guillaume'a Ducray-Duminila”, [w:] *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury*, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2017; „Od skrajności w skrajność, czyli powieść gotycka od kuchni na przykładzie François Guillaume'a Ducray-Duminila”, [w:] *Literatura od kuchni. W kręgu dawnej kultury krajów romańskich*, Adam Marszałek, Toruń 2017; « *L'autre, ou la vision de l'étranger dans les romans de François Guillaume Ducray-Duminil* », [w:] *Mediterráneo inter/transcultural. El Otro, el lugar del otro, la lengua del otro*, Universitat de les Illes Balears, Palma 2018; „W labiryncie zagadek i sekretów, czyli tajemnica według Ducray-Duminila”, [w:] *Dawne literatury romańskie. W świecie tolerancji i nietolerancji, zagadek i tajemnic*, Universitas, Kraków 2018; « *La drogue et le poison dans l'univers romanesque de François Guillaume Ducray-Duminil* », [w:] *Cultures et mots de la*

table, Peter Lang, Berlin 2019). Z uwagi na fakt, że powieści Ducray-Duminila cieszyły się wielką popularnością wśród dramaturgów tego okresu, interesują mnie również adaptacje teatralne jego utworów. Tematowi temu poświęciłem następujące dwa artykuły: « Les adaptations mélodramatiques des romans de François Guillaume Ducray-Duminil », *Romanica Cracoviensia* 2018, t. 18 nr 4 oraz « Victor, ou l'Enfant de la forêt de Ducray-Duminil et ses métamorphoses scéniques », *Romanistische Zeitschrift für Literaturgeschichte* 2021, t. 45, nr 3–4. Ciekawe wydaje mi się także zagadnienie podobieństw, jakie można zaobserwować między francuskimi powieściami gotyckimi pierwszej fali (koniec lat 90. XVIII w. i pierwsze lata wieku XIX) a należącymi do tego gatunku powieściami z późniejszego okresu (epoka restauracji). Temat ten poruszam na przykładzie motywu ruin w swoim ostatnim studium, które nie zostało jeszcze opublikowane, ale jest już przyjęte do druku („Wizje i funkcje ruin we francuskich *romans noirs* przełomu XVIII i XIX wieku na przykładzie utworów François Guillaume'a Ducray-Duminila i Étienne'a-Léona de Lamothe-Langona”).

Moje zainteresowania francuską „czarną powieścią” wykraczają jednak zdecydowanie poza twórczość Ducray-Duminila. W swoich badaniach zajmowałem się zarówno gotyccyzmem w utworach Madame de Genlis („Gotyccyzm w powieści francuskiej końca XVIII wieku na przykładzie *Historii Księżnej C*** Madame de Genlis*”, [w:] *Gotyccyzm w literaturze i kulturze lat 1760–1830*, IBL PAN, Warszawa 2020 oraz „Ucieczka z mrocznego koszmaru, czyli droga do wolności księżnej C****”, [w:] *Podróż, ucieczka, wygnanie w dawnych literaturach romańskich*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020), jak i spuścizną mniej znanych pisarzy. Do tej ostatniej kategorii należą z pewnością Anne-Jeanne-Félicité Mérard de Saint-Just (« *Le Château noir, ou les Souffrances de la jeune Ophelle : entre Madame de Genlis et Mrs Radcliffe* », [w:] *Au croisement des cultures, des discours et des langues*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2021) i autor zbiorów frenetycznych opowiadań – J. P. R. Cuisin (« Volonté, puissance, désir : les ressorts de ‘ces doux frémissements de la terreur’ dans les *Ombres sanglantes* de J. P. R. Cuisin », *Kwartalnik Neofilologiczny* 2020, t. LXVI, nr 2 oraz « Une peinture sombre de l'amour dans *Les Ombres sanglantes* », *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Romanica* 2021, nr 16). Bardzo interesuje mnie też motyw wampira we francuskiej literaturze przełomu XVIII i XIX w., począwszy od fundamentalnego dla badań wampirologicznych traktatu Augustina Calmeta („Obraz wampira w traktacie Augustina Calmeta i innych

tekstach francuskich przełomu XVII i XVIII wieku”, *Acta Universitatis Lodzianis, Folia Litteraria Romanica* 2022, nr 17/2) aż do pojawienia się pierwszych w literaturze francuskiej przykładów tego motywu u Bérarda, Nodiera i Lamothe-Langona (« ‘Le fondement d’une affreuse existence’, ou ce que boivent les princes des ténèbres », *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Romanica* 2019, nr 14; « Le problème de la superstition dans *La Vampire, ou la vierge de Hongrie* de Lamothe-Langon », [w:] *Foi, croyance et incroyance au XIX siècle*, Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocław 2019 oraz « L’avènement du vampire romantique dans l’ombre de Polidori : entre Bérard et Nodier », [w:] *Héritages/subterfuges. Études dix-neuviémistes*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2022).

W swoich badaniach nad francuską literaturą XVIII w. sięgam jednak często poza tematy związane z powieścią gotycką i zajmuję się szeroko rozumianą literaturą rewolucyjną (« L’éléphant blanc ou le tabou politique dans la France révolutionnaire », *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Romanica* 2017, nr 12 oraz „*Delphina, ou le Spectre amoureux* (1798), czyli miłość, przyjaźń, pożądanie... i zakochana zjawą”, [w:] *Miłość, przyjaźń, pożądanie w dawnych literaturach romańskich*, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2021). Ponadto jeszcze przed obroną doktoratu interesowałem się pamfletami kierowanymi przeciwko królowej Marii Antoninie („Obraz Marii Antoniny we francuskich pamfletach końca XVIII wieku”, [w:] *Władca, władza. Literackie doświadczenia Europejczyków od antyku po wiek XIX*, Katedra Edytorstwa UŁ, Łódź 2011 oraz „Afera naszyjnikowa w listach i pamiętnikach z epoki”, [w:] *Zbrodnia, występki, wykroczenie. Mikrokosmos kryminału*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012), a już po uzyskaniu stopnia doktora dwukrotnie postanowiłem wrócić do problematyki korespondencji królowej („Korespondencja królewsko-cesarska, czyli listy królowej Marii Antoniny do matki”, [w:] *Pismo, lektura, biblioteka w dawnych literaturach romańskich*, Collegium Columbinum, Kraków 2014; „Przejścia i przemiany w rewolucyjnej korespondencji Marii Antoniny”, [w:] *Przejścia i przemiany w dawnych literaturach romańskich*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2016). Choć postać Marii Antoniny jest w Polsce doskonale znana, to w dalszym ciągu brakuje polskich tłumaczeń związanych z jej korespondencją czy skierowanymi przeciwko niej pamfletami. Cztery przytoczone publikacje pozwalają zatem na przynajmniej ogólne przybliżenie tych tekstów polskiemu czytelnikowi.

Istotna część moich prac poświęcona została również zagadnieniu *argot* w literaturze francuskiej od epoki rewolucyjnej (« Le(s) langage(s) dans ‘*Ann’quin Bredouille* », [w:]

Argot et crises, Frankfurt am Main 2017), poprzez wiek XIX (« La place de l'argot dans le *Cœur Double* de Marcel Schwob », *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Romanica* 2015, nr 10), aż do pierwszej połowy XX w. (« L'argot érotique dans *Les Onze Mille Verges* de Guillaume Apollinaire », [w:] *Fonctions identitaires en situations diglossiques : argots – dialectes – patois*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014; « L'Argot dans *Casse-Pipe* de Louis-Ferdinand Céline », [w:] *Argot(s) et variations*, Peter Lang, Innsbruck 2014; « Le (j)argot dans *Sangre y arena* de Vicente Blasco Ibáñez », *Revue d'Études Françaises* 2015, t. 20 [we współautorstwie z Soledad Llano Berini] oraz « L'Argot dans les chansons des soldats de la Grande Guerre », *Linguistica* 2018, t. 58, nr 1).

Źródłem wielkiej satysfakcji była dla mnie możliwość współtłumaczenia (z koleżankami z koła naukowego jeszcze z czasów studiów) i współredagowania (z dr hab. prof. UŁ Anitą Staroń) edycji krytycznej pierwszego polskiego tłumaczenia *Wśród nieba* Octave'a Mirbeau (Primum Verbum, Łódź 2017). W tym okresie przetłumaczyłem także i opatrzyłem komentarzami dwie sztuki teatralne opublikowane w antologiach dr. hab. prof. UŁ Tomasza Kaczmarka (J.-F.-L. Merlet, „Kierownik budowy”, [w:] *Francuski teatr społeczny na przełomie XIX i XX wieku. Antologia przekładów. Twarze i maski kultury mieszczańskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016; J. Conti, J. Gallien, „Czerwony strajk”, [w:] *Francuski teatr społeczny na przełomie XIX i XX wieku. Antologia przekładów. Bunt wykluczonych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2018).

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Od początku swojej działalności naukowej wzięłem udział w trzydziestu ośmiu konferencjach naukowych, w tym w dwudziestu ośmiu po obronie doktoratu (czternastu międzynarodowych, w kraju i za granicą, w tym we Francji, Hiszpanii, Niemczech i Słowenii, oraz czternastu ogólnopolskich).

W latach 2018–2019 byłem kierownikiem grantu MINIATURA 1 (konkurs Narodowego Centrum Nauki, projekt: „Powieść francuska epoki rewolucyjnej, czyli literatura zapomniana – na przykładzie utworu *Victor, ou l'Enfant de la forêt* François Guillaume'a Ducray-Duminila”, DEC-2017/01/X/HS2/01792), dzięki któremu miałem możliwość m.in.

przeprowadzenia kwerendy w British Library w Londynie i w Bibliothèque Nationale de France w Paryżu. Dwukrotnie uzyskałem też na Wydziale Filologicznym UŁ grant w ramach dotacji celowej dla młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: w 2016 r. na projekt „Powieść francuska epoki rewolucyjnej” (3858/E-345/M/2016, kod projektu: B1611300001411.02) oraz w 2017 r. na projekt „Francuska literatura przełomu XVIII i XIX wieku na przykładzie twórczości François Guillaume’a Ducray-Duminila i Alexandrine Sophie de Bawr” (3845/E-345/M/2017, kod projektu: B1711300001744.02).

Kluczowa w realizacji moich badań była współpraca z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Była ona możliwa m.in. dzięki stypendiom naukowym. Jeszcze w czasie studiów doktoranckich otrzymałem stypendium Akademickiego Towarzystwa Romanistów Polskich „Plejada” (Paryż, maj–czerwiec 2011 r.) oraz stypendium (*research grant*) Fundacji Kościuszkowskiej i związany z nim pobyt badawczy na University of Notre Dame (USA, marzec–maj 2012 r.). Z kolei po uzyskaniu stopnia doktora przyznano mi w 2018 r. drugie stypendium Fundacji Kościuszkowskiej (The Kosciuszko Foundation Fellowship), dzięki któremu rok później odbyłem trzymiesięczny pobyt badawczy (jako *visiting fellow*) na Yale University (USA, 2019 r.). W 2021 r. otrzymałem natomiast stypendium Fulbrighta (Fulbright Senior Award), dzięki któremu zrealizowałem trzymiesięczny pobyt badawczy (jako *visiting scholar*) w University of Virginia (USA, 2022 r.).

Ponadto od 2015 r. jestem członkiem międzynarodowego konsorcjum badawczego Memory, Identity, Integration to Identify Analysis Models in Media Communication (we współpracy z Università degli Studi di Palermo, Włochy). Pozostaję także członkiem kilku towarzystw naukowych, takich jak Asociación de Francesistas de la Universidad Española (AFUE), Société des études romantiques et dix-neuviémistes, Society of Dix-Neuviémistes czy Akademickie Towarzystwo Romanistów Polskich „Plejada”.

Ważnym wydarzeniem w mojej aktywności naukowej było uzyskanie w 2019 r. trzyletniego stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców.

Od czasu obrony doktoratu przygotowuję również recenzje artykułów naukowych dla polskich i międzynarodowych czasopism oraz wydawnictw naukowych, w tym *Orbis Linguarum*, Palermo University Press, *Mots*, *Cédille*, *revista de estudios franceses*, *Revue d'Études Françaises* czy *Lublin Studies in Modern Languages and Literature*. W 2022 r.

oceniałem też dwa projekty w ramach konkursu „Doktoranckie granty badawcze” finansowane z subwencji otrzymanej w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB).

Bardzo istotnym elementem mojej działalności naukowej jest kierowanie czasopismem naukowym *e-Scripta Romanica*, które współzałożyłem w 2014 r. i w którym od początku jego funkcjonowania pełnię rolę redaktora naczelnego.

Wspólnie z dr hab. prof. UŁ Agnieszką Woch współredagowałem też interdyscyplinarny tom *Populismo y propaganda: entre el presente y el pasado* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2020), który zawiera kilkanaście artykułów, napisanych po hiszpańsku, francusku i włosku, poświęconych zjawisku populizmu i propagandy na przestrzeni wieków.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

W ramach działalności dydaktycznej w Instytucie Romanistyki UŁ prowadzę zajęcia z historii literatury francuskiej, kultury Francji XVIII w., historii literatury hiszpańskiej, kultury współczesnej Hiszpanii, a także w ramach praktycznej nauki języka francuskiego i praktycznej nauki języka hiszpańskiego. Od 2016 r. byłem też recenzentem ponad dwudziestu prac licencjackich i trzech prac magisterskich.

Od 2020 r. jestem członkiem Rady Wydziału Filologicznego UŁ, Rady Instytutu Romanistyki UŁ oraz Kolegium Elektorów UŁ. Ponadto w latach 2016–2020 byłem członkiem Rady Naukowej Wydziału Filologicznego UŁ, a od 2016 r. nieprzerwanie sprawuję funkcję pełnomocnika dyrektora Instytutu Romanistyki UŁ do spraw Praktycznej Nauki Języka Francuskiego.

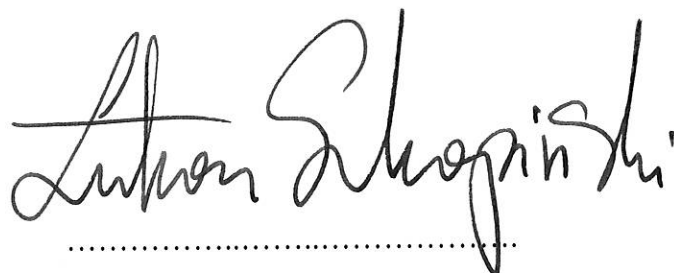
Moja działalność dydaktyczna związana jest także z wyjazdami zagranicznymi i wygłaszanymi w ich trakcie wykładami czy prowadzonymi zajęciami, przede wszystkim w ramach programu Erasmus+ i mojej współpracy z Université Sorbonne Paris Nord (wyjazdy dydaktyczne Erasmus+ w latach 2016–2022), ale również z moimi pobytami badawczymi w USA, w tym w ramach stypendium Fulbrighta w Department of French, University of Virginia.

Duże znaczenie ma dla mnie ponadto działalność organizacyjna. Poza kwestiami związanymi z praktyczną nauką języka francuskiego, od momentu zatrudnienia na Wydziale

Filologicznym UŁ byłem także zaangażowany w organizację wydarzeń o charakterze naukowym. W 2016 r. wchodziłem w skład komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji naukowej Multi-Lingua-Didactica 2016 *Nowy wymiar dydaktyki języków obcych w edukacji szkolnej i akademickiej*, a w 2018 r. byłem sekretarzem dwóch międzynarodowych konferencji naukowych: „Populismo y propaganda: entre el pasado y el presente” i « Le poids des mots ». W dniu 8 listopada 2019 r. w Ville d’Avray pod Paryżem, we współpracy z Sorbonne Université i Société des Amis du musée de Ville d’Avray, zorganizowałem serię wykładów z okazji dwusetnej rocznicy śmierci François Guillaume’a Ducray-Duminil (1761–1819) pt. « Rencontre avec un écrivain d’autrefois, Ducray-Duminil ».

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1–6 wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej

W latach 2017 i 2020 otrzymałem Nagrodę Dziekana Wydziału Filologicznego za działalność dydaktyczną i organizacyjną, a w 2022 r. została mi przyznana Nagroda Rektora dla Wybitnego Naukowca w konkursie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB) oraz nagroda za istotny wkład w ewaluację jakości działalności naukowej w Uniwersytecie Łódzkim w latach 2017–2021.

.....
(podpis wnioskodawcy)